

"ילדים לא תמיד יודעים שזו פגיעה מינית. הם מחפשים חום ואהבה"

כשסלעית (34) הייתה בת שבע, חבר טוב של אביה פגע בה מינית. זה נמשך כשנתיים, עד שסיפרה להוריה והוא נעצר: "חשבתי שזה מסלול החיים, כמו בית ספר". ש', אב ל-4, נפגע מינית כשהיה ילד, אך לא סיפר דבר. איך מזהים סימנים לפגיעה, איך עוזרים לילדים לשתף - ומה עושים הלאה?

6 תגובות

עדי אופיר | 03.03.22 | 14:35

תגיות: הטרדה, אלימות, ילדים, הורים, אלימות במשפחה, הטרדה מינית

Sponsored Links by Taboola

הפתעה מוחלטת: מזרן היוקרה האורטופדי של ד"ר קומפורט ב-66% פחות מהמחיר המומלץ לצרכן

ד"ר קומפורט

ככה המשקיעים הגדולים משקיעים בשוק ההון. לא תצטרפו גם!?

מידע נוסף

הבנק הבינלאומי

חסר תקדים: מדרסים אורתופדיים יחולקו עם נעליים במתנה לחברי כל קופות החולים

א.א אורטופדיה

כשסלעית (34) הייתה בת שבע, היא נפגעה מינית על ידי חבר טוב של אביה שגם גר בשכנות אליהם. זה נמשך עד גיל תשע, אז אחיה הקטן ואחת מחברותיה הבחינו במעשה ועודדו אותה לספר להורים. בסיומו של שבוע מערכת החינוך למניעת פגיעות מיניות, היא ואמה רותי משתפות: רגע הגילוי, השיחה המכוננת עם ההורים והשלבים שעברו במסע.

- ["חוק הפיקוח לא יציל את הילדה שלי מהתעללות"](#)
- [את הכאב שלך כאימא לילד שלא רוצים בחברתו, אי אפשר לתאר](#)
- ["הוא כתב שהוא בן 12 ובתול. זה נגמר בכלא"](#)
- [הנערה, המסרון והמתיחה שבגללה הילד מסרב לפגוש חברים](#)

"הייתי ילדה ולא הבנתי שזה לא דבר טוב", מספרת סלעית מקיבוץ בחן, נשואה, אם לשלושה ילדים בגילי שלוש עד שש וחצי, ובהיריון. "חשבתי שזה מסלול חיים – כמו שילדה הולכת לגן ולבית הספר. אז הנושא דובר פחות, היום הילדות שלי אומרות 'הגוף שלי פרטי', אבל פעם זה לא היה נפוץ".

באיזו תדירות זה קרה?

"זה היה כמה פעמים בשבוע. בכל הזדמנות וגם במקומות גלויים. הייתה לי חברה שגרה לידו גם, וכשהייתי הולכת אליה הוא ניצל את ההזדמנות לגעת. זה הרגיש משהו שכולן עוברות. במקרה שלי, מעולם לא נאמר לי שזה 'סוד קטן שלנו' או משפטים שעוררו אצלי חשד. מצד אחד זה הרגיש כמעט טבעי, מצד שני זה לא היה נעים ולכן ניסיתי להתחמק ולזוז".

2 צפייה בגלריה

"חשבתי שזה מסלול החיים". סלעית שחף (צילום: נעם כרמיאל)

מתי הבנת שזה לא בסדר?

"לקראת גיל תשע אחי הקטן וחברה שלי ראו מצב שבו הוא נוגע בי. החברה אמרה לי שזה לא בסדר ושאני חייבת לספר להורים. בדיעבד שמעתי שאחי סיפר לסבתא ולסבא שלי, קצת לפני שסיפרתי גם אני. הבנתי אז שזה לא באמת קורה לכל אחת. ועם זאת, פחדתי להרוס את הקשר של אבא שלי ושל הפוגע, הוא היה בן בית אצלנו – ארוחות בוקר, טיולים משותפים, הנכדה שלו הייתה חברה שלי".

[לכתבות ולטורים נוספים - היכנסו לפייסבוק הורים של ynet](#)

את הרגע שבו היא סיפרה על כך לאמה היא זוכרת היטב: "היה פסטיגל ורציתי לחזור לבד מההופעה, אבל אימא שלי לא הסכימה. היא התעקשה ללוות אותי, אמרתי לה שאני ילדה גדולה, ואז היא אמרה 'סלעית יש אנשים שעושים דברים לא נעימים לילדים ואני לא רוצה שזה יקרה לך'. אמרתי לה שנראה לי שזה כבר קרה לי, וסיפרתי לה".

איך היא הגיבה?

"היא הייתה מופתעת ושאלה אותי אם אני בטוחה. סיכמנו שהיא זו שתספר לאבא שלי, פחדנו שהוא ייקח את זה קשה. אבא שלי ואני קשורים מאוד".

"הבנתי שזה לא באמת קורה לכל אחת, אבל פחדתי להרוס את הקשר של אבא שלי ושל הפוגע. הוא היה בן בית אצלנו - ארוחות בוקר, טיולים משותפים, הנכדה שלו הייתה חברה שלי"

הדם יוצא מהגוף

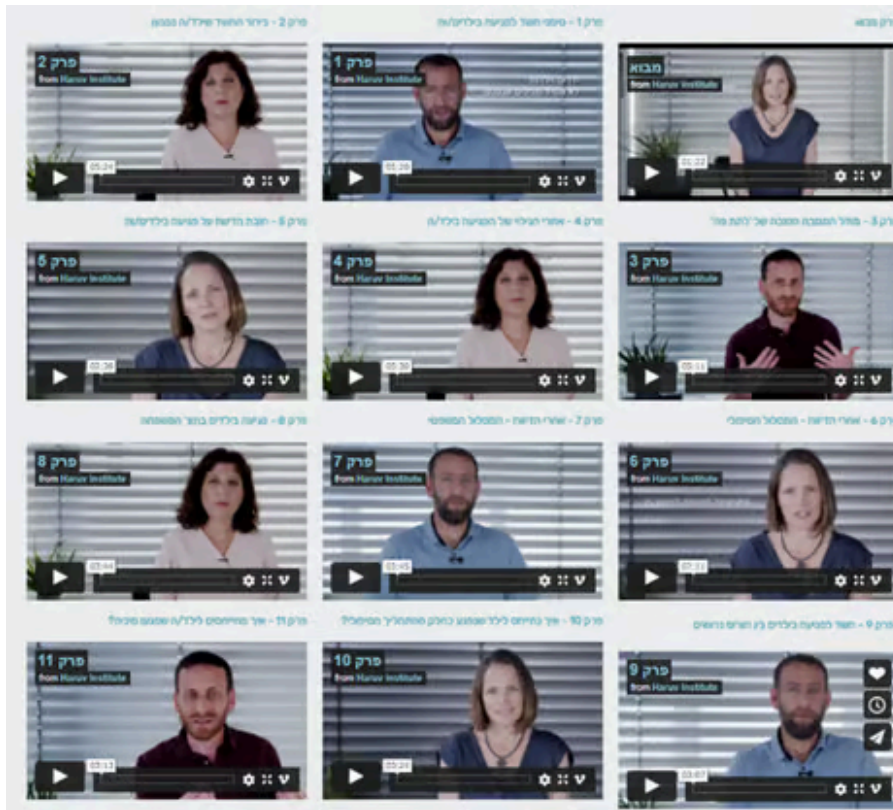
רותי, אמה של סלעית, מספרת על ההלם שחוותה כשבתה גילתה לה על שאירע, ועל תגובתו של אבא. "הייתי המומה, הרגשתי איך כל הדם יוצא מהגוף. כששיתפנו את אבא של סלעית, ישבנו בסלון והיא הציצה מהחדר. אחרי שדיברנו, הוא ביקש ממנה לבוא ולספר גם כן. הוא היה בשוק, הייתי צריכה לעצור אותו בגופי מלכת אל הפוגע. כמובן שלא ישנו כל הלילה, ועוד לא מעט לילות בהמשך."

ואז רותי גם קיבלה החלטה: הכוח עובר אל בתה. "אמרתי לה שמעכשיו אנחנו נתנהל כמו שהיא תרצה", היא מסבירה, "כשהיא במצב פגיע אין לה דרך לשלוט, אבל מרגע שידענו מה קורה, כל מה שעשינו היה בבחירה ובאישור שלה. אחיה הגדול למשל הבין שמהו קורה בבית, אבל סיפרתי לו רק אחרי שביקשתי את הסכמתה. הסברנו לה את האפשרויות, והיא החליטה לספר למחנכת שלה, בדיעה שהיא תהיה חייבת לדווח למשטרה ולרשויות."

• [שתפו אותנו בסיפור שלכם, כתבו למייל הורים <<](#)

"שאלנו את עצמנו מה עושים עכשיו, ומה השלב הבא", סלעית ממשיכה, "אימא שלי התייעצה עם המועצה לשלום הילד, והציעו שאני אחליט. הם סמכו עליי ולא רצו לכפות שום דבר. זה היה צעד חכם משום שנתנו לי את זכות הבחירה, אחרי שהסבירו לי את הדברים בשפה שלי. המורה הייתה בהלם אבל גם מכילה ומחבוקת, ובית הספר תמך בי. הכינו אותי לכל מה שיבוא, ואני הרגשתי הקלה. אחרי שסיפרתי, הוא נעצר."

[מדריך להורים במקרים של חשד לפגיעה בילדים <<](#)

טוב שסיפרת

מדריך מקוון
להורים במקרי
חשד שהילד או
הילדה שלהם נפגעו

(מכון חרוון)

"למה לא סיפרת?"

רותי משתפת בתחושות האשמה שחוותה, ובדרך שעברה מאז עם בתה. "היינו קרובות מאוד, ושאלתי אותה למה היא לא סיפרה. היא אמרה שהוא חבר שלנו, ועניתי לה שאם מישהו פוגע הילדים שלי - הוא לא חבר. אולי חשבתי בטעות שהוא כן, אבל הוא לא. בעלי ואני דיברנו על זה המון, שעות על גבי שעות, והיה לו מאוד-מאוד קשה. אני הייתי חייבת להחזיק את המשפחה, לא יכולתי להיכנס לדיכאון. הייתי צריכה לקחת אחריות ולפעול למען סלעית".

בדיעבד, היו סימנים מוקדמים?

"היום אפשר להביט אחורה, לנתח ולהבין שהרגשנו שמשהו קורה. היא הייתה ילדה מלאת שמחת חיים, ופתאום ראינו שהיא לא מרוצה, לא שמחה. היא נפגשה פחות עם חברים, למשל. ניסינו לדבר איתה, התייעצנו עם היועצת, אבל לא עלינו על שום דבר. אנחנו תמיד מלמדים את הילדים שלנו לא להסכים אם מישהו מציעה להם סוכריה, אבל זה לא מספיק. צריך להזהיר את הילדים יותר. כשיש שינוי בהתנהגות - לא לוותר. לסמוך על תחושות בטן ולא לשבת בשקט. כל הזמן אמרתי לה שאני סומכת עליה, בזמן שעל אחרים אי-אפשר תמיד לסמוך. להורים אני יכולה להציע לתמוך בילדים כמה שרק אפשר ולעמוד מאחוריהם בכל בחירה. לא להשאיר אותם מאחור".

סלעית, איך זה השפיע על ההורות שלך?

"כנראה שלא אצליח למנוע ממישהו לפגוע בילדות שלי, אלא אם אסגור אותן בבית. אני משתדלת לא לזרוע פחד, ורוצה להאמין שאצליח לחנך אותן להיות חזקות. אני רוצה שהן יידעו שהן במקום בטוח ושאני כאן עבורן. היה לי מזל שההורים שלי פעלו ותמכו, הכילו והתמודדו. אני יודעת שגם הם שילמו מחיר, והלוואי שאהיה בשביל הילדות שלי כמו שאימא שלי הייתה איתי".

"לא הבנתי מה זו פגיעה מינית, חיפשתי אהבה"

ש', אב לארבעה ילדים ממרכז הארץ, מספר על פגיעות מיניות שמהן סבל בילדותו מצד מורה שהדריך בחוג שבו למד. "גדלתי במשפחה נורמטיבית. אבא שלי נעדר המון מהבית בגלל העבודה, ואני מאמין בדיעבד שזה השפיע", הוא משתף. "בגיל תשע בערך נרשמתי לחוג, ושם נפגעת על ידי המורה. הוא חיפש דרכים להתקרב אליי, הציע לי להיות העוזר שלו

במהלך החוג, לטפל ולסדר. וכל זה תוך כדי שהוא נוגע בי או מבקש שאשב עליו. ילד לא מבין מה זו פגיעה מינית, חיפשתי חום ואהבה, יחס ואכפתיות שהיו חסרים לי בבית. כל מגע קטן הרגיש לא נעים, הפכתי לילד מופנם אבל לא ידעתי לייחס את זה לפגיעה אלא רק במרוצת השנים".

וזו לא הייתה הפעם היחידה שהוא נפגע. "לא הייתי מהמקובלים, ופעם אחת מישהו מהחבורה הציע לי להצטרף לסוף שבוע בבית של אחד מהם", הוא משחזר, "אני זוכר שהלכתי לישון, שמעתי קולות לא נעימים וראיתי מולי חבורה של נערים. מיד זה חיבר אותי לפגיעה שעברתי בגיל תשע והבנתי שמהו לא טוב קורה. גם מה שקרה אז, לא היה טוב. זו הייתה תחושה של חוסר אונים, קשה להסביר במילים. חלק מהנערים פשוט כפו את עצמם עליי. אני ברחתי".

במשך שנים ש' הדחיק את שעבר, וגם לא סיפר לאיש, עד לפני שנה וחצי. "התביישתי ולא הייתי בטוח שיאמינו לי. אני אדם דתי ובסביבה שלי לא דיברו על הנושא, ובטח לא על כך שגם בנים יכולים להיפגע. הייתי חסר ביטחון לגמרי. זה קרה לפני 20 שנה בערך, והייתה פחות מודעות לנושא לעומת היום. לא הרגשתי שיש בבית הספר או בבית מרחב בטוח, למעשה היחידה שהייתה שם עבורי היא סבתא שלי. עברתי לגור אצלה וחזרתי הביתה רק בסופי שבוע".

היא ידעה?

"היא חשדה אבל לא שאלה, ונתנה לי יחס חם וחיבוק אוהב. אמרתי לה שעברתי משהו קשה וביקשתי שלא תספר להורים. מלמדים אותך כגבר להיות חזק. הייתי צריך להוכיח לעצמי שאני יכול, לא הייתה לי את המותרות להיות חלש. עברתי המון רגעי שבירה קשים. הייתי לבד והדחקתי המון. לא הרגשתי צורך להתלונן, לא הייתה בי תחושת נקם וגם לא היה איזשהו שיח בבית הספר על מיניות או על פגיעה מינית, או מענה כלשהו מצד המורים למצוקה שאני מאמין ששידרתי. עם זאת, הדרכתני בתנועת נוער, והתנדבתי עם ילדים שהיו בגיל שבו הייתי כשנפגעת. הנתניה עזרה לי להרגיש מוערך ושווה. בהמשך, חוויתי התקפי חרדה ופיתחתי פוסט-טראומה. לקח לי שנים להירפא. בשנה וחצי האחרונות עברתי טיפול עם עובדת סוציאלית, שנתנה לי מרחב מוגן ובטוח, ואז גם היה לי את הביטחון לספר לאשתי ולמשפחה. אשתי תמכה בי מאוד, ואני מרגיש שהיום אני אבא טוב ורגיש יותר, לסביבה ובעיקר לילדים שלי".

"ילד יכול לעבור אונס גם בלי שייגעו בו"

ענת אופיר, עובדת סוציאלית, מנהלת המיזם למניעת התעללות בילדים במכון חרוב, מסבירה כי פגיעה מינית היא כל מעשה בעל אופי מיני שנכפה על ילד/ה, והיא עלולה להתרחש גם ללא מגע.

ענת אופיר
(צילום: נעה לוצקי)

"פגיעה יכולה לבוא לידי ביטוי במגע, אבל גם בחשיפה לתכנים לא מתאימים לגיל", היא אומרת, "הרשתות החברתיות הפכו למוקד מרכזי עבור פדופילים שמתחזים לקטינים, מטפחים מערכת יחסית ולוכדים את תשומת ליבו של הילד. עם הזמן מתחילות הפגיעות - החל משיחות מיניות ועד שיתוף תמונות אינטימיות. קטין יכול לעבור אונס ברשת גם בלי שייגעו בו. אם בעבר נהגנו ללמד את הילדים לא לפתוח דלת לזרים, או לא ללכת בסמטה לבד בחושך, הרי שהיום הדלת נמצאת בטלפון הנייד שלהם. הם מתקשים להפריד בין המציאות האמיתית לבין מציאות המדומה ברשת. חשוב לציין שברוב הפגיעות הילד מכיר את מי שפגע בו, יש לו איזושהי מערכת יחסים איתו. מקרים קשים מאוד הם של פגיעות שמתרחשות בתוך המשפחה, בידי מי שאמור לשמור ולהגן על הילד".

"קטין יכול לעבור אונס ברשת גם בלי שייגעו בו. אם בעבר נהגנו ללמד את הילדים לא לפתוח דלת לזרים, או לא ללכת בסמטה לבד בחושך, הרי שהיום הדלת נמצאת בטלפון הנייד שלהם. הם מתקשים להפריד בין המציאות האמיתית לבין מציאות המדומה ברשת"

יש סימנים לכך שמתרחשת פגיעה מינית בילד?

"נסיגה בהתנהגות היא סימן, למשל ילד שהיה חברותי והצליח בלימודים מסתגר פתאום. יש סימנים של דיכאון ושל התפרצויות, קשיים בשינה או בהתעוררות. לעיתים עלולה להתרחש פגיעה עצמית, כמו חתכים ושימוש בחומרים ממכרים. ילדים הם אלופים בלהסתיר, וייתכן שבכלל לא נשים לב - ואולי משום שאלו שפגעו בהם עשו 'עבודה טובה' בלגרום להם להסתיר".

עד מתי יסתירו?

"עד שהפגיעה תהיה קשה מנשוא. הם חוששים לחשוף משום שהרבה פעמים הם היו בקשר עם הפוגע - מבוגר שסמכו עליו והיה דמות משמעותית בחייהם. הם מבינים שהם מחזיקים סוד וחוששים שהסביבה תתמוטט כשהוא יחשף. הפוגעים גם דואגים לייצר פחד: המשפחה תתפרק, הפוגע ייכנס לכלא. על כתפי הילד מונח כל כך הרבה, והוא מעדיף להיפגע מאשר לקחת סיכון שהרע מכל יקרה".

לדברי אופיר, הדבר החשוב הוא לייצר בבית שיח פתוח, על כל נושא - על דברים קשים וגם על הטובים שבהם. ואז, אם קורה משהו, הילד יודע שההורים כאן בשבילו. "לא מספיק להגיד לילדים שיגידו לנו אם מישהו פוגע. צריך לדבר על מוגנות, ללמד אותם איך לשמור על עצמם מגיל צעיר. כשאנחנו מלמדים אותם להתקלח, שיבינו את ההבדל בין האיברים שלהם לאיברים של אחרים, מה עליהם לעשות אם מציעים להם דברים, לדבר על ההבדל בין סוד טוב לבין סוד רע, כי ילדים הם שומרי הסוד הטובים ביותר", היא אומרת.

"הילדים מבינים שהם מחזיקים סוד וחוששים שהסביבה תתמוטט כשהוא יחשף. הפוגעים גם דואגים לייצר פחד: המשפחה תתפרק, הפוגע ייכנס לכלא. על כתפי הילד מונח כל כך הרבה, והוא מעדיף להיפגע מאשר לקחת סיכון שהרע מכל יקרה"

"כשנרצה לעודד אותם לספר, צריך לעשות זאת בעדינות וברגישות כך שהתהליך יהיה הדרגתי ובטוח עבורם", היא מוסיפה, "מגיל צעיר כדאי לדבר עם ילדים בפתיחות על מיניות - ללמד מה זה חיזור נכון ומה זו מיניות בריאה, ותמיד לבקש שאם קורה להם משהו מבלבל, מביך או מפחיד - שיספרו לנו. אנחנו נאמין להם ולא נכעס. כהורים, אנחנו רוצים להיות כתובת עבורם. התפקיד שלנו הוא להפסיק את הפגיעה ולהחזיר יציבות לחיים שלהם ושל כל המשפחה. אנחנו כאן להפסיק את הפגיעה, ולדאוג שהפוגע יבוא על עונשו".

גם אנשי מקצוע המלווים את הילד, ובעיקר אנשי חינוך, יכולים להיות מבוגרים משמעותיים עבור ילדים שחווים פגיעה, ובעיקר עבור נפגעים בתוך המשפחה שזקוקים לעזרה של אדם שיוכל לסייע להם להפסיק את מעגל הפגיעה. "לצערנו אין עדיין בישראל חובת הכשרה לאנשי מקצוע שעובדים עם ילדים בנושא איתור וזיהוי ילדים נפגעי התעללות והזנחה", אופיר מוסיפה, "במקביל, הורים רבים לא יודעים כיצד לנהוג במצבים של חשד לפגיעה בילד".

במכון, בשיתוף לתת פה ונועה מימן, השיקו השבוע את מיזם "טוב שסיפרת" - מדריך מקוון להורים ומבוגרים משמעותיים במקרי חשד שילד/ה נפגעו. המדריך כולל את כל המידע שצריך לדעת במקרים אלה, באמצעות 13 סרטונים המאגדים את כל המידע הדרוש להורים, בשפה פשוטה וב"גובה העיניים".

הנושאים המרכזיים הם: סוגי הפגיעות בילדים וסימנים לזיהוי, כלים לבירור החשד, מידע על המסלול הטיפולי והמשפטי וכתובות לפנייה להתייעצות וטיפול, מידע על חובת הדיווח, פגיעה בילדים על ידי אחראי בתוך משפחה, פגיעות בין אחאים, פגיעות בילדים בין הורים גרושים ועוד.

[בפרקי המדריך תוכלו לצפות כאן](#)

